

és 140–170 cm széles körárkoknak a D-i oldalon volt a bejárata. Az árkokkal körbevett temetkezések É–D tájolásúak és kifosztottak voltak. A 250×70 cm alapterületű és 110 cm mély sírban néhány darab embercsonton kívül pár üveggyöngyöt, néhány kerámiatöredéket, egy porrá tört üvegedény maradványait és egy vaskést találtunk. A másik, 220×90 cm alapterületű és 120 cm mély sírban az elhunyt bal alsó lábszára anatómiai rendben maradt meg. Ezt a részt nem bolygatták a sírrablók, így itt megmaradt a lábhoz helyezett kisméretű, sötét füles edény és egy darabokra tört, de restaurálható üveg pohár. A sír betöltéséből egy bronzfibula is előkerült.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

184. Füzér, vár (KÖH 16582)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B, Kk, Kú?

A 17. sz. végi inventáriumok által „Lyukpincének” nevezett, háromágú pincerendszer járataitól Ny-ra elhelyezkedő, fákkal ritkásan benőtt, és aránylag sík területen jelöltük ki 2009-ben a füzéri várhoz kapcsolódó kutatások helyszínét. A régészeti feltárásokat a miskolci Herman Ottó Múzeum Régészeti osztályának munkatársaival, valamint a füzéri önkormányzat által biztosított közmunkásokkal közösen végeztük el 2009. augusztus utolsó hetében. A fent jelzett terület É-i részén egy 22 m hosszú, és 2 m széles, valamint attól mintegy 20 m-rel délebbre egy 7 m hosszú és szintén 2 m széles árokban kezdődtek meg a kutatások. Célunk a középkori forrásokban előforduló, talán a fent említett pincékhez kapcsolódó egyéb (gazdasági?) épületek esetleges meglétének tisztázása volt.

A terület D-i részén elhelyezkedő rövidebb kutatóárkunkból a középkorhoz köthető objektum vagy leletanyag nem bukkant elő. Ugyanakkor a fehér színű sziklás altalajt fedő köves rétegből nagy mennyiségű bronzkori kerámiatöredék származott.

Az északabbra kijelölt kutatóárok Ny-i részén 90–100 cm-es mélységben két, vörös színű, paticsos szélű mintegy 3 m átmérőjű karikaként jelentkező objektum nyomaira bukkantunk. Ezek kitisztítása és bontása során két középkori mészégető kemence maradványai kerültek elő. A nyugatabbra elhelyezkedő kemencének csupán a D-i fele esett kutatóárkunk területébe, azonban így is tökéletesen tudtuk vizsgálni szerkezetét és betöltésének rétegeit.

Az egykori kemence betöltésének kitermelése során mésszel kevert, köves, sötét színű betöltést bontottunk el. A mészégető kemence teljes mélysége a jelenlegi felszíntől mérve 190 cm, kisserkeszthető teljes átmérője kb. 320 cm. A kemencegödör fenekének szélén egy 35 cm széles és 40 cm magasan megmaradt meszes habarcsba rakott kőfalat tártunk fel. E „fal” felett a kemence oldala mintegy 5–6 cm vastagságban és 60 cm magasságban vörösen átégett. Ez a jelenség a mészégetés folyamán keletkezett igen nagy hőnek tulajdonítható, azaz a mészégető kemence egykori aktív működésének is egyértelmű bizonyítéka.

Egykor erre az előbb leírt falazatra építhették magát a kemencét, mely jellegénél fogva nem maradt fenn.

A másik vörös színű feltárt szintén egy – ugyanakkor a fentiekben bemutatottól kissé eltérő szerkezetű – mészégető kemence maradványait rejtette magában. Ez egy kisebb méretű, ovális alaprajzú, teknős aljú kemence, átmérője kb. 2 m, mélysége, a feltöltés szintjétől mérve, mintegy 60 cm volt. Kőből rakott fallal, vagy kemencepadkával ennél a kemencénél nem találkoztunk. A meszes betöltésű kemencetést körül megfigyelt vörösre átégett földréteg sokkal intenzívebb, vastagabb volt. Szélessége mintegy 10–15 cm. A mészégető aljában jelentős mennyiségű égett fadarabot, faszenet is találtunk. A kemence szája K felé nézett.

A feltárt mészégető kemencék korhatározásában stratigráfiai helyzetükön túl igen csekély számú kerámiatöredék van segítségünkre. A nagyobb kemence betöltéséből pár darab barna színű fazékból származó cseréptöredék, valamint egy sárgásfehér színű vörös festéssel díszített asztali edény töredéke került elő. A töredékeket a 13. sz. második felére vagy a 14. sz. elejére keltezhetjük.

A másodikként feltárt kisebbik kemence betöltéséből korhatározó lelet nem került elő. Azonban stratigráfiai helyzete alapján ezt a késő középkorban vagy a kora újkorban használhatták.

GÁL-MLAKÁR VIKTOR

185. Galgahévíz, Fő utca 151. (KÖH 25562)

(Pest megye) B, Kk

2009-ben a község központjában, a középkori Hévíz falu területén található telken (402 hrsz.) régészeti megfigyelést végeztem. A meglévő épület bővítéséhez ásott sávvalapokban az 50–55 cm vastag, újkori törmelékekkel (tégla, kő, síküveg darabok) és sárga agyaggal kevert felső rétegtől éles vonallal vált el egy sötét, apró paticsrögöket és faszénmorzsát tartalmazó, 25–30 cm vastag homokréteg. Ebből az alsó rétegből két darab cserepet sikerült kiemelni: egy fehér színű, kívül piros festésű késő középkori? – újkori? oldalt és egy mázas néprajzi cserepet. Az alapárkokban régészeti objektum beásása nem mutatkozott.

A kertben a felszínről 1 őskori (bronzkori?) és néhány késő középkori vagy újkori cserepet gyűjtöttem.

A leletek az aszódi Petőfi Múzeumba kerültek.

KŐVÁRI KLÁRA

186. Galvács, Ronka-lápa (KÖH 75047)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) I

Bejelentés alapján 2009. július 6-án régészeti helyszíni szemlét tartottunk a Galvács határában található Ronka-lápa nevű völgyben. Gregóczi Gergő egyetemista (Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történettudományi Intézet) korábban az ÉNy-DK-i irányú